

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

Ἡ δημοκρατία ἐν κινδύνῳ

Ὁ Ἀβραάμ Λίνκολν τό εἶχε πεῖ: «**Δίνοντας ἐλευθερία στούς σκλάβους, διασφαλίζουμε τήν ἐλευθερία τῶν ἐλευθέρων**». Σήμερα οἱ περισσότεροι λαοί ἔχουν κατακτήσει – τυπικά τουλάχιστον – τό προνόμιο τῆς ἐλευθερίας. Ὅμως **κανένας δέν εἶναι ἀπόλυτα ἐλεύθερος, γιατί υπάρχουν καί δοῦλοι τῆς ἀνεξαρτησίας τους**. Τό εἶχε εὖστοχα ἐπισημάνει ὁ Πλάτων: «**Ἡ ἄγαν ἐλευθερία οὐκ εἰς ἄλλο τι ἢ εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλει καί ἰδιώτην καί πόλιν**» (=Ἡ ὑπέρμετρη ἐλευθερία ὁδηγεῖ σέ ὑπέρμετρη δουλεία καί τόν πολίτη καί τήν πόλη).

Οἱ σημερινές κοινωνικές καί πολιτικές συνθήκες κάνουν τόν σκεπτόμενο ἄνθρωπο νά διερωτᾶται: Μήπως αὐτό πού ὀνομάζουμε ἐλευθερία δέν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπό μία διευκόλυνση στήν ἐπιλογή νέων μορφῶν δουλείας; **Μήπως ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐλεύθερος μόνο στό νά διαλέξει τόν τύπο τῆς δουλείας του;** Ἡ, μήπως ἡ ἐλευθερία τοῦ ἑνός γίνεται προϋπόθεση γιά τή δουλεία τοῦ ἄλλου;

Τό ζήτημα δέν εἶναι φιλοσοφικό, εἶναι πολύ πρακτικό. Γί' αὐτό δέν προτίθεται νά σᾶς μεταφέρω στόν «Λεβιάθαν» τοῦ Τόμας Χόμπς ἀλλά σ' ἕνα ἀπό τά κεντρικά σημεῖα τῶν Ἀθηνῶν καί πιό συγκεκριμένα στήν πλατεῖα πού φέρει τό ὄνομα τοῦ καταστατικοῦ χάρτη τῶν ἐλευθεριῶν μας, τήν **Πλατεῖα Συντάγματος**. Πόση ἐλευθερία ἔχουμε νά τή διασχίσουμε ὅλοι, νά τήν χαροῦμε ὅλοι, νά τήν ἀξιοποιήσουμε ἐπαγγελματικά, ἂν εἶχαμε ἐπενδύσει κεφάλαια ἐντός ἢ περίξ αὐτῆς; Ἀσφαλῶς, τό Σύνταγμα κατοχυρώνει τό δικαίωμα τῆς ἀπεργίας καί τῆς διαμαρτυρίας. Ὅταν ὅμως ἡ διαμαρτυρία – ὅσο δίκαιη – γίνεται μαρτύριο ἢ καταστροφή γιά ἄλλους, τότε ποῦ ὁδηγοῦμεθα; Μήπως σέ μιᾶ ἀλληλοσύγκρουση πού θά μᾶς ὁδηγήσει στό ἔρεβος κάποιας ὀλιγαρχικῆς ἐξουσίας;

(...) **Σήμερα τούς πολιτικούς δέν τούς σώζουν οἱ ταμπέλλες μέ ἰδεολογικούς χρωματισμούς. Ὁ χρηματισμός τούς ἔκανε φθηνούς**. Οὔτε μποροῦν νά ἐπικαλοῦνται τό τί ἔκαναν παλιά. «**Τά στερνά τιμοῦν τά πρῶτα**», λέει ὁ λαός, ἐπαναλαμβάνοντας αὐτό πού εἶπε ὁ Δημοσθένης: «**Πρός γάρ τό τελευταῖον ἐκβάν ἕκαστον τῶν πρῶν ὑπαρξάντων κρίνεται**». Δηλαδή ἀπό τίς τελευταῖες πράξεις κρίνονται καί οἱ πρῶτες.

(...) Δυστυχῶς, ἔχουμε πάρει στραβή, θεόστραβη πολιτική ἀγωγή. **Δημοκρατία σημαίνει ὄχι τό νά κάνεις ὄ,τι θέλεις ἀλλά ὄ,τι πρέπει**. Ἡ δημοκρατία εἶναι εὐθύνη. Ἄλλ' ἐπειδή ἡ εὐθύνη εἶναι φορτίο βαρύ, πολλοί τήν ἀποποιοῦνται καί μοιραῖα τό κατάλοιπο εἶναι μιᾶ ὀχλοκρατία πού δέν παρέχει οὔτε τίς πλέον στοιχειώδεις ἐγγυήσεις ἀσφαλείας. Ὅταν ὁ κόσμος τρέμει, ζητεῖ ὡς σανίδα σωτηρίας κάποιον Μεσσία.

Ἄρθρο του Σαράντου Καργάκου

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- A.** Να αποδώσετε το θέμα του κειμένου περιληπτικά σε 100 – 120 λέξεις.
(Μονάδες 25)
- B1.** Να αποδώσετε το νόημα της πρότασης σε 100 – 120 λέξεις: *Δημοκρατία σημαίνει όχι το να κάνεις ό,τι θέλεις αλλά ό,τι πρέπει.*
(Μονάδες 12)
- B2.** Να βρείτε τα σημεία που ο συγγραφέας κάνει επίκληση στην αυθεντία.
(Μονάδες 8)
- B3.** Να βρείτε τη σύνταξη που χρησιμοποιείται στην παρακάτω φράση και να την μετατρέψετε στην αντίθετή της: *Σήμερα οί περισσότεροι λαοί έχουν κατακτήσει –τυπικά τουλάχιστον– τό προνόμιο τῆς ἐλευθερίας.*
(Μονάδες 5)
- B4.** Να βρείτε τα συνώνυμα των λέξεων: *ἀσφαλείας, φθηνούς, ἀποποιοῦνται, ἀπόλυτα, δίνοντας.*
(Μονάδες 5)
- B5.** Να βρείτε τα συνθετικά μέρη των λέξεων: *διασφαλίζουμε, ἀνεξαρτησίας, ιδεολογικούς, ἀλληλοσύγκρουση, δημοκρατία.*
(Μονάδες 5)
- Γ.** Σε άρθρο στο περιοδικό του σχολείου σας αναπτύσσετε ένα κείμενο για τους λόγους που οδηγούν στον *Μεσσιανισμό* και τους τρόπους αντιμετώπισής του.
(Μονάδες 40)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΨΑΡΡΑΣ Γ. – ΒΑΪΝΑ Ζ. – ΚΩΤΙΤΣΑ Κ.